

Vuur

Zondag 17 mei 2026, Christus Triumfatorkerk,

Voorganger ds. Jaap van den Akker

Lezingen: Exodus 19: 16-20 en Hebrëen 12: 18-29

Komen

- Welkomstwoord door de ouderling van dienst
- Aanvangslied 'Al heeft Hij ons verlaten' (Lied 663)
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Psalm van de zondag Psalm 68: 1 en 2
- Kyriëgebed
- Glorialied 'Loof de koning, heel mijn wezen' (Lied 103c: 1 en 3)

Woord

- Met de kinderen
    Gebed
    Verhaal: Verrekkijzers
    Lied met de kinderen 'Zoek eerst het Koninkrijk van God' (Hemelhoog 88)

- Schriftlezing Exodus 19: 16-20
- Lied 'Als alles duister is' (Lied 598) (2 keer)
- Schriftlezing Hebrëen 12: 18-29
- Lied 'Vlammen zijn er vele' (Lied 970:1, 3 en 5)
- Preek

Het is 23 november 1654, 's nachts. De Franse filosoof en denker Blaise Pascal ligt te woelen in zijn bed. Hij kan niet slapen. Hij probeert al zijn leven lang met denken en filosofie de wereld en het leven te begrijpen. Maar het lukt hem niet. Met denken krijgt hij het niet bij elkaar.

Wat de zin is van dit leven?

Waar gaat het met deze wereld naartoe - gaat het wel ergens naartoe?

Hoe kan God almachtig zijn en toch zoveel onrecht toelaten op de wereld.

Of is God niet almachtig? Wat blijft er dan over van geloof en zin en houvast - van het leven zelf?

Hij draait zich nog eens om in zijn bed. En nog eens. En nog eens.

En dan opeens... Een helder moment in zijn over elkaar buitende gedachten. Opeens dringt het tot hem door. Als een bliksemschicht in de donkere nacht. Opeens ziet hij het, het hij roept het uit:

'VUUR. God van Abraham, God van Isaak, God van Jakob.

Niet de God van filosofen en geleerden.

Zekerheid. Zekerheid. Gevoel. Vreugde. Vrede. God van 'Jezus Christus.'

Opeens ontdekt hij dat het leven meer is dan denken en logisch redeneren. Debatteren met collega's en traktaten schrijven om de wereld te verklaren. Noodzakelijk en nuttig, zeker.

Pascal debatteert wat af met tijdgenoten als René Descart, maar het geheim van het leven ontdekt hij niet. Hij krijgt vinger er niet achter. Dat vindt je niet in de boeken, of door logisch redeneren. Het geheim van het leven krijg je geschenken.

En dan deze openbaring: "VUUR. God van Abraham, God van Isaak, God van Jakob. Niet de God van filosofen en geleerden. Zekerheid. Zekerheid. Gevoel. Vreugde. Vrede. God van 'Jezus Christus.'"

De nacht van zijn 'openbaring', is een kantelmoment voor Blaise Pascal. Hij gaat vanaf dan leven als een monnik. Sober, met veel meditatie en gebed.

Na zijn dood vinden zijn nabestaande een papiertje ingenaaid in de voering van zijn jas. Met die tekst erop: "VUUR ... Zekerheid. Gevoel. Vreugde. Vrede." Alsof hij er steeds aan herinnert moest worden.

VUUR in blokletters.

Ik herken me daar wel in. Ik zit ook vaak 'in mijn hoofd' – zoals anderen dan zeggen. Ik probeert het leven en het geloof en de wetenschap aan elkaar te breien tot één systeem. En het lukt nooit. Altijd zijn er losse eindjes.

Het inzicht van Pascal was: Het geloof heeft het verstand nodig en het verstand het geloof. Zonder geloof en zingeving, zonder een doel, een ideaal om naar toe te leven, een Koninkrijk van God dat op ons afkomt, zonder dat alles is de wetenschap grenzeloos. Een ongeleid projectiel. Dan maken we naast röntgenapparatuur ook atoombommen. Dan denkt AI niet met ons mee, maar neemt het de macht over. Ons denken heeft leiding nodig.

Pascal stopte met zijn filosofische zoektocht naar een bewijs voor God. Hij vindt God in de Bijbelse traditie. Geen grote verhalen, maar concrete kleine verhalen, van een God die meegaat met Abraham, Isaak en Jacob. Dus niet een abstrácte God, zo eentje die voortvloeit uit een logische redenering of uit een godsbewijs. Ook niet een onkénbare God omdat de rede nou eenmaal ontoereikend is. Maar een God die gekend wordt met het hart.

Niet de God van filosofen en geleerden, maar de God van Abraham, God van Isaak, God van Jakob.

En bij die God hoort gevoel, vreugde, vrede. Hartstochtelijke liefde, emotie, vuur!

VUUR in blokletters

Over dat vuur gaat het vandaag.

God is dat vuur. God is geen onbewogen beweger is. Maar een hartstochtelijk wezen. Als God aan het begin van de Bijbel ziet hoe we zijn prachtige schepping kapot maken, dan heeft Hij spijt dat hij de wereld gemaakt heeft en laat hij Noach een ark bouwen om opnieuw te beginnen. Als de hele wereld is schoongespoeld en Noach inderdaad opnieuw moet beginnen, dan plaatst God een regenboog aan de hemel omdat hij spijt heeft dat hij zo fors heeft ingegrepen. Als God boos is om al het onrecht in Sodom en Gomorra en die plaatsen wil wegvagen van de aarde, dan laat Hij zich door Abraham vermurwen om dan toch in ieder geval Lot en zijn gezin te redden.

God is ongrijpbaar. Wispelturig misschien wel. Vol emotie. Hij houdt zielsveel van zijn Schepping en van ons schepselen. En liefde is ongrijpbaar en wispelturig.

Vuur heeft ook iets overweldigends. Iets angstaanjagends. Als het in de Bijbel over Gods toorn gaat, dan staat er letterlijk in het Hebreeuws dat 'Gods neus vlam vat'.

Vuur en Passie liggen in elkaar verlengde.

Mozes maakt kennis met Gods vurigheid. Hij wordt door God uitgenodigd om Hem te ontmoeten op de berg Sinai. Maar Mozes zal met angst en beven de berg beklommen hebben. Donder en bliksem en een dreigende wolk kondigde de komst van God aan op de berg. En de berg zelf staat in brand. Rook en vuur omhullen Gods aanwezigheid. De Heer was op de top van de berg Sinai neergedaald.

Dit heeft niets met traktaat over het bestaan van God te maken. Hier gaat het spreken over God door merg en been.

God is groot en onbenaderbaar. Je kunt niet lang in het vuur kijken. Dat doet zeer aan je ogen. Maar God is meer dan dat.

De schrijver van Hebreëën haalt deze Gods ontmoeting van Mozes aan in zijn boekje om het contrast aan te geven. De veelzijdigheid van God. God is niet alleen als vuur op de berg Sinai verschenen. Hij verscheen ook op de berg Sion, in Jeruzalem, als mens – Jezus van Nazaret. In hem woont God ook. Niet meer in de tempel – die was in de tijd dat hij zijn boekje schreef al afgebroken. Nee, in deze mens, vol liefde en passie, maar niet om bang voor te zijn. Vol

genade ook en liefdevolle aandacht. In Jezus is God mens geworden. een God die met je meegaat, zoals hij meeding met Abraham, Isaak en Jacob. Een God dichtbij. En niet alleen daar, toen, in Jezus in Judea en Galilea, nee: ook in het hemels Jeruzalem. Waar het een feest is met duizenden engelen en alle gelovigen die ons zijn voorgegaan. In en door Jezus toont God zich dichtbij en benaderbaar. Hij die door zijn kruisdood er voor heeft gezorgd dat het onschuldig vergoten bloed van Abel, gezien is en gekend. Het bloed van Abel schreeuwde naar de hemel, en die roep is beantwoord. Niet met woede, maar met nabijheid.

God wordt zo in Hebreeën geschilderd als de God die Pascal ontmoette in die beroemde nacht in 1564. Want wat we in Hebreeën horen is niet logisch te beredeneren. Tijd en ruimte lopen door elkaar. Want dat God voet op deze aarde zet is van alle tijden.

Ooit wandelde hij met Henoch, hij ontmoette Mozes meermaals op de berg. Hij verscheen aan Elia in het suizen van een zachte koelte – juist niet in een verzengend vuur! Hij leeft onder ons in Jezus Christus.

Die ontmoeting op Sinaï en de wetgeving is niet iets van ooit, die wet geldt nog steeds. En het hemels Jeruzalem is niet iets van de toekomst. Nee, die is er nu al. Daar is nu al een gemeenschap van eerstgeboren, zoals we hoorden uit Hebreeën, bedoeld zijn de eerste christenen die al zijn overleden. Daar zijn de geesten van de rechtvaardigen: hier gaat het om de geloofsgetuigen uit het Oude Testament. Zij wachten op ons!

Daar is God rechter over allen. Dat is niet een dreigende gerichts aankondiging, maar een heilsuitspraak: Dankzij hogepriester Jezus mogen ze, mogen wij God naderen. Gods genade heeft de overhand.

En dat vuur dan? Dat vuur waar ook deze lezing uit Hebreeën mee afsluit? “Onze God is een verterend vuur!”

Wat moeten we daar dan mee?

Sidderen van angst, als Mozes?

Nee. Als God nadert in een vuur is dat niet bedreigend, maar is dat een uiting van Gods heiligheid. Het verlicht je en je houdt als vanzelf afstand. Mozes deed zijn sandalen uit, daar bij de brandende braamstruik. Uit eerbied voor God heiligheid.

En de Hebreeënbrief maakt juist een onderscheid tussen Gods verschijning op de Sinaï en zijn verschijning in Jezus Christus. Geen overweldigende of angstaanjagende verschijning, maar God zelf die in Jezus je tegemoet treedt. Aanraakbaar. Genadig, betrokken. Dichtbij.

Waarom dan toch dat vuur?

Omdat het ontregeld.

Dat is de bedoeling van Gods aanwezigheid in ons midden.

Dat is wat Jezus bewerkstelligde toen hij het Koninkrijk aankondigde.

Dat is precies waarvan Blaise Pascal wakker schrok.

God ontregelt.

Hij doet je grondvesten schudden. Hij zet je in vuur en vlam maar zodra je denkt God in de vingers te hebben, brandt je ze.

Vuur geeft warmte en licht.

Maar vuur is ook gevaarlijk.

Vuur brandt de halve Veluwe af, als het te land droog is, maar het geeft meteen ook allemaal kansen voor nieuwe vegetatie en ontkiemend nieuw leven.

God is een alles verterend vuur.

Daar schrik je van, omdat het moeilijk is om opnieuw te beginnen. Je zit met huid en haar vast aan wie je bent en wat je houvast geeft. Toch word je vandaag ook opgeroepen om te durven loslaten. Om ruimte te maken voor God. Om een vuurtje in jezelf te laten ontsteken, en systemen los te laten, onzekerheid te accepteren. Je durven over te geven aan een genadige God en een Zoon die er ook vandaag voor je is en voor je door het vuur gaat.

Niet makkelijk. Nee. Voor mij al helemaal niet.
Maar als Blaise Pascal het kon...
Amen.

- Muzikaal intermezzo

Antwoord

- Lied: 'Kondig het jubelend aan' (Lied 659: 1, 2, 3 en 6)
- Dankgebed en voorbeden, stil gebed, Onze Vader
- Collecte

Gaan

- Slotlied: 'Dank, dank nu allen God' (Lied 704)
- Zegen
- Orgelspel